

VEILIGHEIDSDIENST NED. ANTILLEN

MAANDOVERZICHT september 1966

ALGEMEEN

CUBA: Terwijl de officiële lijn van de Latijns Amerikaanse communistische partijen, zoals mede in Moskou werd afgesproken, het weer zoekt in frontvorming met progressieve linkse partijen, legt de C.P.-Cuba steeds meer nadruk op de gewapende opstand als de juiste weg om in Latijns Amerika de communistische revolutie te doen slagen. De inmenging van de Cubanen in de zaken van de C.P.-Venezuela leidde afgelopen maand vrijwel tot een breuk tussen de communistische partijen dezer beide landen.

VENEZUELA: In Venezuela begon zich een terugkeer naar terreur in de steden af te tekenen. De geurillastrijd is door de C.P.V. als uitzichtloos opgeschort. Op Cubaanse instigatie bleef afgelopen maand de dissidente groep niettemin doorvechten. Geruchten omtrent het landen van een kleine invasiebende in april bleken op waarheid te berusten. De groep zou uit Cuba afkomstig zijn geweest. Ook in de incidenten in de steden werd de hand van de C.P.-Cuba gezien.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK: Verlamdende verdeeldheid onder de Dominikaanse communisten is een mogelijke reden voor het uitblijven van aanvallen op het bewind van BALAGUER uit die hoek. Sedert er beloningen werden uitgelooft voor het rapporteren van geheime wapenopslagplaatsen heeft de regeringscampagne ter ontwapening van de burgerbevolking meer succes gehad dan voorheen. De "linkervleugel" van de P.R.D. dreigde zich te distanciëren van de politieke lijn van constructieve oppositie welke sedert de verkiezingen voor Juan BOSCH stipt wordt gevolgd. De laatste eenheden van de inter-Amerikaanse vredesmacht verlieten in september het land. Er deden zich geen incidenten voor.

GUYANA: Guyana werd toegelaten tot de Verenigde Naties als het 118e lid van deze organisatie. De aanvaarding van Guyana was unaniem. Het O.A.S.-lidmaatschap zal wel wat meer voeten in de aarde hebben. Van Venezolaanse zijde werd dit afgelopen maand nogmaals duidelijk gemaakt. Het gebruik van de torpedojager om de Venezolaanse onderhandelaars in de bilaterale besprekingen omtrent Essequibo naar Georgetown te varen, voorspelde weinig goeds voor de Guyanezen.

CENTRAAL AMERIKAANSE MARKT: Een dreigende dissolutie van de Centraal Amerikaanse Gemeenschappelijke Markt werd afgewend door de aanvaarding van een compromisvoorstel van Costa Rica.

Honduras en Nicaragua eisten preferentiële behandeling ter compensatie van hun relatief zwakke economische positie ten opzichte van de drie andere leden van de markt. El Salvador dreigde uit de markt te treden indien aan de eisen van Nicaragua tegemoetgekomen werd. Het Centraal Amerikaanse Economische Congres aanvaardde het Costarikijnse voorstel dat de commissie voor economische integratie de problemen aan een studie onderwerpt teneinde een oplossing te beramen welke frictie tussen de lidstaten zal kunnen vermijden.

GUATEMALA: De situatie in Guatemala is allesbehalve rooskleurig. Kidnappings en moordaanslagen namen weer hand over hand toe. Wederzijds beschuldigen de links extremistische F.A.R. en de extreem rechtse M.N.L. (Movimiento Nacional de Liberación), de politieke nalatenschap van CASTILLO ARMAS, elkaar van het plegen van wandaden. De leider van de Christendemocratische partij, René de LEON waarschuwde dat het land op weg is naar een algemene burgeroorlog.

COLOMBIA: De leiders van de oppositiepartij, ANAPO, van ex-dictator ROJAS PINILLA van Colombia, speculeren er op dat de nieuwe president LLERAS spoedig het slachtoffer zal worden van de spectaculaire wijze waarop hij zijn ambtsperiode is begonnen. De bevolking heeft hoge verwachtingen van LLERAS, waaraan hij menselijkerwijs gesproken niet zal kunnen voldoen. Dat hij in staat zal zijn in het economische vlak iets te bereiken, wordt wel aangenomen. Zijn verstrekkende plannen voor sociale hervorming zullen echter, naar wordt verwacht, stranden op de tegenstand van de oligarchie in het nationale front dat hem in het zadel heeft gebracht, ANAPO hoopt van de teleurstelling die door de hoog gespannen verwachtingen des te groter zal zijn goed gebruik te kunnen maken. LLERAS heeft evenals zijn voorganger, VALENCIA, minder dan de noodzakelijke twee-derden meerderheid achter zich in het parlement. Hierdoor zal hij eveneens moeten overgaan tot regeren bij decreet. Een verder obstakel bij het volvoeren van zijn regeringsprogramma wordt gevormd door het optreden van de Colombiaanse studenten. Het links-extremisme onder de studenten is in Colombia wel zeer geprononceerd, en na het congres van de CLAE in Havana is een duidelijke verscherping van studentensaties in Bogotá, Medellín en Antioquia aan de dag getreden. De indruk wordt gewekt dat alles op alles gezet zal worden om de regering van LLERAS te torpederen.

CHILE: Een actie om "bloed voor Vietnam" in te zamelen leidde tot een treffen tussen pro-Soviet en pro-Chinese studenten op de terreinen van de Universiteit van Chile in Santiago. De Chinese factie, waarvan het initiatief uitging, was gebelgd op de Soviet-groep die geen bezwaren had tegen het standpunt van het Chileense Rode Kruis, dat het bloed niet naar Azië mocht worden uitgevoerd, omdat het in Chile zelf nodig was. De sinofielen spraken over een "weezinwekkende zwendelarij" en toen een groep Pekinezen met pamfletten op het universiteitsterrein verscheen, werd zij opgewacht door een belligerente delegatie Moskovieten. Het resultaat was een algemeen messengevecht, waarbij bleek dat er voor bloed ook nog een derde bestemming mogelijk was.

CUBA

Het blad van de C.P.-Cuba, "Granma", leverde afgelopen maand opmerkelijk bijtend commentaar op de recente ontwikkelingen in de Chinese Volksrepubliek. In een frontpagina artikel, getiteld "China: de Grote Proletarische Culturele revolutie", en "Het denken van Voorzitter MAO", werd een bloemlezing gegeven van de meest potsierlijke berichten van het New China News Agency. Zo citeerde men "De gedachten van MAO toegepast op de behandeling van brandwonden", en "Dialectiek toegepast op Ping-pong", etc.

Granma betreurde het dat de imperialisten deze uitlatingen gebruiken om niet alleen de Chinese leiders, maar de gehele communistische ideologie in een belachelijk daglicht te stellen. "Helaas", aldus Granma, "geeft de Chinese Volksrepubliek de vijanden van het socialisme en het communisme inderdaad aanleiding tot hoon en bespotting. Wij revolutionairen staan verstomd bij deze officiële rapporten uit China. Ongetwijfeld maakt de C.V.R. een pijnlijke en verwarde periode door. Als de Chinese kameraden bereid zijn naar raad te luisteren, willen wij hen er op wijzen dat zij zich tegenover de wereld belachelijk maken, en heus, om dit te beseffen is het werkelijk niet nodig de werken van Voorzitter MAO te hebben gelezen".

De Cubaanse pers besteedde als altijd grote aandacht aan de oorlog in Vietnam, maar liet hierbij de Chinese Volksrepubliek volkomen buiten beschouwing. Veel ophef werd gemaakt van de houding van de Sovjet Unie in de Verenigde Naties tegenover de "zogenaamde" vredesvoorstellen van Arthur GOLDBERG.

Het is echter niet alleen China die uit de maat loopt in de opmars van het communisme naar de wereldheerschappij. De Cubanen stellen zich niet aan, maar zij zijn wel weer bezig de communistische partijen in Latijns Amerika tegen zich in het harnas te jagen. Meer en meer blijkt dat CASTRO zich in het geheel niet houdt aan zijn beloften om samen te werken met de communistische partijen. De tricontinentale conferentie, de oprichting van de Latijns Amerikaanse Solidariteitsorganisatie (OLAS), het vierde congres van Latijns Amerikaanse studenten, gevolgd door de oprichting van de Organisatie van L.A.-studenten (OCLAE), zijn allemaal formele stappen geweest in het patroon van verhoogde agressiviteit dat zich sedert het begin van dit jaar heeft ontwikkeld.

In het M.O. over juli 1966 werd al aandacht besteed aan de kritiek van CASTRO op de pseudorevolutionairen. In een interview, dat hem door de hoofdredakteur

van het Mexicaanse tijdschrift, "Sucesos", werd afgenomen, besprak Fidel zijn ervaringen als rebellenleider. Hij had kritiek op de huidige guerillaleiders, die hun tijd verspillen met het maken van propaganda. "Toen wij tegen BATISTA vochten", aldus CASTRO, "hadden wij daar geen tijd voor". Elders gaf CASTRO te kennen dat de tegenslagen welke de guerillastrijders de laatste tijd hadden ondervonden geenszins bewezen dat gewapende strijd moest worden opgegeven, maar slechts dat er tactische fouten waren gemaakt.

Vernomen werd dat thans vrijwel is komen vast te staan dat de geruchten welke in juli j.l. in Venezuela de ronde deden omtrent de landing van een kleine troep baardige mannen in olijfgroene uniformen, op waarheid berusten. Verder zou het vrijwel zeker zijn dat de groep afkomstig was uit Cuba. (Zie verder onder Venezuela).

Ten aanzien van Venezuela is de agressieve houding van Cuba wel het duidelijkst, vooral ook omdat het daar tot een openlijke breuk is gekomen tussen de partij en de door CASTRO gesteunde groep van Douglas BRAVO.

Maar uit alles blijkt dat de Cubanen het tempo verhoogd hebben. De agitatie voor een onafhankelijk Puerto Rico is toegenomen, de Haitianen worden in het creools over Radio Havanna dagelijks met verwijten bekogeld dat zij maar niet opschieten met het omverwerpen van DUVALIER. De links-extremistische studentenacties, waarin via de OCLAE de hand van Cuba kan worden gezien, zijn over geheel Latijns Amerika de laatste tijd weer sterk toegenomen. Guerilla-activiteiten zijn opgevoerd in de Centraal Amerikaanse landen en de recente moeilijkheden in Jamaica werden door de regering van dit land toegeschreven aan vanuit Cuba gedirigeerde subversie. De campagne van CASTRO tegen de regering van Eduardo FREI in Chile gaat onverminderd voort.

Armando HART, de organisatie-secretaris van de Cubaanse C.P., sprekende over verdeeldheid in het communistisch kamp, meende dat het niet slechts een polemiek tussen twee partijen of binnen een groep partijen betreft. HART noemde de crisis diepgaand. "Oude concepten en organisatiemethoden zijn door de kracht van de revolutie op losse schroeven gebracht.". Zich beperkend tot Latijns Amerika, zei HART dat de revolutionaire beweging op dit continent heden voor problemen staat welke veel gemeen hebben met die welke door LENIN ten tijde van de revolutie in Rusland werden geconfronteerd.

Ook toen, aldus HART, herkende men de revolutionairen uit hun eendracht en uit hun bereidheid om tot insurrectie over te gaan. HART definieerde de "lijn" van de Cubaanse C.P. als gericht op eenheid onder de anti-imperia-

listische krachten, revolutionaire ontwikkeling, gewapende opstand en guerillastrijd in de meeste Latijns Amerikaanse landen.

De Latijns Amerikaanse partijen zouden in feite waarschijnlijk geen enkel bezwaar hebben tegen de op CASTRO gepote heethoofden, zolang zij maar als partijen over hen zeggenschap zouden hebben.

Verschillende leiders van de Latijns Amerikaanse communistische partijen zijn vergrijsde ideologen, die weinig voelen voor ontberingen en risico's van gewapende insurrectie, om van langdurige guerillastrijd maar niet te spreken. Zij hebben zich dan ook moeilijk kunnen aanpassen aan de door CASTRO geschapen situatie op het continent. Alle vergaderingen en afspraken ten spijt blijven de oude C.P.'s en CASTRO langs elkaar heen, vaak tegen elkaar in werken.

Van dit laatste is thans beslist weer sprake en CASTRO zal ongetwijfeld de terugkeer naar de "parlementaire" taktiek met hand en tand blijven bestrijden door buiten de partijen om de subversie te stimuleren.

VENEZUELA

De activiteiten van de links extremistische voorstanders van gewapende strijd hebben afgelopen maand in Venezuela een nieuwe wending genomen. Toen een aanslag werd gepleegd op het leven van de nieuwe directeur van het DIGEPOL, Gabriel José PAEZ, werd algemeen aangenomen dat het een poging was tot represaille op de vermeende moord op Alberto LOVERA (zie M.O. mei/juni 1966).

PAEZ was José Jesus PATIÑO GONZALEZ opgevolgd in een poging van de regering om de oppositie bij een eventueel ongunstig resultaat van de enquête naar de omstandigheden rondom de dood van LOVERA de wind uit de zeilen te halen. Nu zou dus de ongelukkige PAEZ op meer dan een wijze voor PATIÑO de kastanjes uit het vuur hebben gehaald. Minister Gonzalo BARRIOS gaf te kennen dat hij niet verwachtte dat de aanslag op PAEZ het signaal was voor een herleving van de terreur in de steden.

Nauwelijks een week later werd evenwel een vroegere directeur van DIGEPOL, Alfredo SEIJAS, door een kleine F.A.L.N.-bende ontvoerd en vermoord. Voor het eerst in lange tijd werd hierna op grote schaal bij banken en bedrijven ingebroken en geld gestolen.

De autoriteiten meenden dat de inbraken werden verricht door benden van de F.A.L.N.. De controle op de financiëring van de F.A.L.N. vanuit het buiten-

land is namelijk zodanig efficiënt geweest, dat de geldmiddelen van de organisatie vrijwel uitgeput zouden zijn.

Verder werd vernomen dat Pedro MEDINA SILVA en Douglas BRAVO zich in Caracas zouden schuil houden.

Bij de rapportage over Cuba, werd elders in dit M.O. geschreven over de landing van een kleine troep baardige mannen in olijfgroene uniformen. Men zal zich herinneren dat in juli j.l. het gerucht omtrent een dergelijke landing door BARRIOS werd tegengesproken. Nu is gebleken dat toen inderdaad een twintigtal mannen bij Tucacas aan land zijn gekomen. De invallers zijn het binnenland ingetrokken en zouden zich thans schuil houden in de bergen in de staat Yaracuy.

Het schijnt vrijwel zeker te zijn dat de groep rechtstreeks uit Cuba afkomstig was en mogelijk per onderzeeër werd aangevoerd. Tot nu toe hebben de regeringstroepen de invallers nog niet kunnen opsporen. Wel zou bekend geworden zijn dat de groep waarschijnlijk onder leiding staat van Luben PETKOFF, een der oorspronkelijke guerillaleiders, die enige tijd gevangen zat in 1963, maar naderhand wist te ontluchten. PETKOFF is in zekere zin een legendarische figuur geworden, doordat hij sedert 1963 ettelijke malen de dood gevonden zou hebben. Telkens bleek echter weer de identificatie van het stoffelijk overschot op een vergissing te berusten. Nu zou PETKOFF dus weer - en ditmaal vanuit Cuba - zijn opgedoken.

De injectie van de kleine groep uit Cuba komt op een moment dat de guerilla's in hun campagne een dieptepunt hebben bereikt. De hierboven gerelateerde incidenten in Caracas duiden er op dat de "diehards" ertoe zouden hebben besloten af te zien van guerilla-activiteiten en wederom over te gaan tot terreur in de steden. Het zou inderdaad mogelijk kunnen zijn de organisatie die in 1963 het normale leven in Caracas bijna onmogelijk maakte, nieuw leven in te blazen. Na de verkiezingen van 1963 werd deze organisatie immers niet opgerold. Men heeft toen de guerillastrijd ingezet in de hoop de campesinos mee te krijgen. Dit is tot nu toe op een mislukking uitgelopen. De stedelijke organisatie is de afgelopen drie jaar weliswaar sluimerend geweest, maar dit wil niet zeggen dat zij niet opnieuw geactiveerd kan worden. Hernieuwde terreur in de steden zou de C.P.-leiding en de voorvechters voor het linkse front nog meer in een dwangpositie brengen dan voortgezette guerillastrijd dit zou doen. Het is zeer wel mogelijk dat CASTRO er op uit is op deze wijze zijn wil aan de C.P.-Venezuela op te leggen.

De C.P.-Venezuela protesteerde afgelopen maand schriftelijk tegen de voortdurende inmenging van de C.P.-Cuba in de interne aangelegenheden van de Venezolaanse partij. De relaties tussen de beide partijen heeft een dieptepunt bereikt.

Acción Democrática heeft een nieuw bestuur. President LEONI intervinieerde om op de nationale conventie van de partij tweespalt te voorkomen. Hieraan was voornamelijk te danken dat slechts een lijst met kandidaten aan het congres werd voorgelegd, welke dan ook bij acclamatie werd bekrachtigd. Het bestuur ziet er thans als volgt uit:

Voorzitter: Luis Beltran PRIETO FIGUEROA (als voorheen)

le Vice-voorzitter: Jesus Angel PAZ GALARRAGA (voorheen secretaris-generaal)

Secretaris Generaal: Gonzalo BARRIOS (thans in de sleutelpositie)

PRIETO FIGUEROA zou waarschijnlijk in oktober het voorzitterschap van de senaat overdragen aan Luis Augusto DUBUC. Voorlopig zou Gonzalo BARRIOS nog aanblijven als Minister van Binnenlandse Zaken, terwijl PAZ GALARRAGA de lopende zaken in het secretariaat zou blijven waarnemen. Verwacht werd dat de vroegere Minister van Onderwijs, Reinaldo Leandro MORA, BARRIOS uiteindelijk als Minister van Binnenlandse Zaken zou opvolgen. MORA is thans ambassadeur bij het Vaticaan. Indien hij BARRIOS opvolgt, zal Manuel MANTILLA wel aanblijven als secretaris van de president. MORA is ook genoemd als opvolger van IRIBARREN BORGES. Uit doorgaans welingelichte bron werd evenwel vernomen dat het niet uitgesloten is dat IRIBARREN aanblijft. Hij wordt in Venezuela over het algemeen als incapabel beschouwd, maar boze tongen beweren dat LEONI, bewust van het feit dat hij zelf geen flamboyante figuur is, niet al te genegen is de portefeuille van Buitenlandse Zaken in handen van een krachtige persoonlijkheid te leggen. De conventie van de partij besloot vooralsnog geen kandidaat voor het presidentschap aan te wijzen. Door BARRIOS het secretariaat-generaal te verlenen heeft de conventie hem echter wel als de meest waarschijnlijke kandidaat gehandhaafd.

De verhouding tussen Venezuela en het nieuwe Guyana bleek na het eerste optimisme dat volgde op de Geneefse conferentie toch niet wat het wezen kon. De tweede serie besprekingen in het kader van de onderhandelingen over de bestemming van Essequibo werd afgelopen maand in Georgetown

gehouden. Men was in Guyana in het geheel niet te spreken over wat - begrijpelijkerwijs - als een provocatieve daad werd beschouwd, t.w. het vervoer van de Venezolaanse delegatie naar Georgetown per oorlogschip. IRIBARREN BORGES herhaalde afgelopen maand, wellicht ten overvloede, dat Venezuela voorlopig bezwaren zal maken tegen toetreding van Guyana tot de O.A.S.

Uit cijfers welke afgelopen maand werden gepubliceerd, bleek de Venezolaanse olieproductie wederom te zijn afgenomen. Verschillende maatschappijen zouden de winning van ruwe olie sterk hebben beperkt. Vergeleken met verleden jaar zou - indien de huidige tendens blijft bestaan - Venezuela 135 miljoen bolivars aan inkomsten derven. Er was aan het einde van de maand sprake van dat besprekingen tussen de regering en de olie-industrie tot een vergelijk zouden leiden inzake de belastingkwestie, alsmede andere aspecten van de Venezolaanse olie-politiek.

DOMINIKAANSE REPUBLIEK

In grote trekken was het nieuws uit de Dominikaanse Republiek de afgelopen maand vrij positief. De laatste eenheden van de inter-Amerikaanse vredesmacht verlieten het land zonder dat er zich verder incidenten voordeden. BALAGUER verzekerde de bevolking dat de schaduw van een vreemde vlag nimmer meer op Dominikaans grondgebied zal vallen. Hij baseerde dit vertrouwen op het feit dat alle Dominicanen er zich wel bewust van moeten zijn dat wat er in het land gebeurt nauwkeurig door de buurstaten wordt gadeslagen, zodat niemand zo onverstandig zal zijn om iets te entameren, waardoor hernieuwde interventie zou kunnen dreigen.

Eind september werd het parlement uitgeroepen tot constituerende assamblée en nam het ontwerpen van een nieuwe grondwet een aanvang. BALAGUER ontving een motie van vertrouwen die met algemene stemmen werd aangenomen.

Tussen BALAGUER en BOSCH werd nauw contact onderhouden omtrent het economisch beleid van de regering. De oppositieleider verklaarde zich tegenstander van de deflationaire maatregelen van BALAGUER, en maakte zich zorgen over de vele ontslagen welke resulteerden uit de sanering van de suikerindustrie. Door BALAGUER werd tegengeworpen dat de ontwikkelingsprojecten van de regering meer geld in de omloop brachten dan de bezuinigings-

maatregelen eraan onttrokken. Hij verklaarde dat de sanering van de suikerindustrie een paardemiddel was, dat wel moest worden toegepast, teneinde te verhoeden dat deze industrie nog voor het eind van het jaar volledig zou vastlopen.

Van militaire zijde bleek vooralsnog geen verzet tegen het nieuwe bewind te zijn gegroeid. Geruchten als zou rondom WESSIN Y WESSIN een coup worden voorbereid, werden door de president tegengesproken. Hij gaf toe dat er een kliek is, die dit gaarne zou zien gebeuren, maar WESSIN zelf zou hiervan onkundig zijn. Teneinde zijn vertrouwen in WESSIN te tonen, benoemde BALAGUER hem tot ambassadeur, plaatsvervangend gedelegeerde en militair adviseur bij de Dominikaanse vertegenwoordiging bij de Verenigde Naties. Van een terugkeer van WESSIN naar de Dominikaanse Republiek kon evenwel nog geen sprake zijn, aldus de president. WESSIN diende op het "juiste moment" terug te keren, als burger beschermd door de wetten van het land, en niet als leider van een factie die het land verder zou verdelen en wellicht geweld onder Dominicanen zou veroorzaken.

De president slaagde erin de beruchte 4e brigade, de z.g. C.E.F.A., welke destijds onder leiding van WESSIN y WESSIN stond te "vierendelen". Eenheden van deze brigade werden in kleine groepen over het gehele land verdeeld. Hiermede hoopte hij blijkbaar een potentiële verzetshaard door decentralisatie te ontcrachten. De huidige commandant van de brigade ontving een studieopdracht bij het inter-Amerikaanse militair college in Washington. Ook de vroegere minister van defensie, commodore RIVERA CAMINERO ontving een dergelijke opdracht.

In een radio- en televisierede deed BALAGUER een beroep op de bevolking om het militaire apparaat geen aanleiding (en zelfs geen drogreden) te geven om wederom naar de politieke macht te grijpen. Met zovele woorden verzocht hij het volk om de militairen de kans te geven "zich te beteren".

Een en ander vertolkt toch wel de onzekerheid welke nog altijd in alle kringen heerst. Wel moet worden gezegd dat de president het schrikbeeld van een hernieuwde burgeroorlog knap hanteert ter versteviging van het bewind. Wat hij daadwerkelijk vreest is het uitbreken van terreur en sabotage van links extremistische oorsprong. Het ligt ook wel voor de hand zulks te verwachten.

Dat het nog niet gebeurd is, is waarschijnlijk niet te wijten aan de kleine numerieke sterkte der Dominikaanse communisten, maar wellicht wel aan de verdeeldheid welke onder hen heerst. De relatieve eenheid onder de drie partijen, P.C.D., M.P.D. en MRLJ4, welke ten tijde van de burgeroorlog in 1965 werd bereikt, is weer ver te zoeken. Bovendien is er zowel in de M.P.D. als in de MRLJ4 een scheuring gekomen, waarbij de M.P.D. Máximo LOPEZ MOLINA c.s. uitgestoten heeft om dichterbij de op de Sovjets georiënteerde P.C.D. te komen te staan, terwijl LOPEZ MOLINA een kern van sinofielen om zich heen heeft. Uit de gelederen van de MRLJ4 zijn een aantal nationalisten getreden, die een nogal late ontgoocheling door de communistische tendens van de partij ervoeren. Tenslotte tracht nu Dato PAGAN PERDOMO, destijds lid van de P.S.P. (nu P.C.D.), die in 1965 aan de zijde der constitutionalisten actief is geweest, een partij op te richten, welke onderdak moet verschaffen aan degenen die door de tegenwoordige "conservatieve" koers van de P.R.D. gesillusioneerd zijn. Deze partij zou tevens velen moeten aantrekken, die tot de constitutionalisten van 1965 behoorden, en thans geen enkele partij kunnen vinden welke "puur, progressief nationalisme" voorstaat. Volgens een lid van de groep was de oude A.P.C.J. (thans MRLJ4) onder leiding van wijlen Manuel TAVARES JUSTO een dergelijke partij, maar is zij thans geradicaliseerd. Voorlopig zou er nog slechts sprake zijn van een "beweging", Movimiento Revolucionario de Izquierda, welke evenwel t.z.t. zou uitgroeien tot een partij.

Door Dato PAGAN werden geruchten als zou hij bezig zijn een nieuwe partij op te richten, ontkend. Uit doorgaans welingelichte bron werd evenwel vernomen dat dit wel degelijk in de bedoeling ligt. Indien PAGAN het niet zou doen, dan zou een ander er toe overgaan, want onder de meest links georiënteerde P.R.D.-ers heerst er werkelijk grote ontevredenheid over de beslissing van Juan BOSCH om de P.R.D. de rol van loyale oppositie te laten spelen. Aangenomen mag worden dat de plannen voor de oprichting van de partij dus wel bestaan, en dat de dementie te wijten was aan een vroegtijdig uitlekken van deze plannen.

NEDERLANDSE ANTILLEN.

De uitslag van de in juni gehouden statenverkiezingen leidde in de twee grote partijen, die belangrijk stemmenverlies leden, N.V.P. en P.P.A., tot reorganisatie, of in ieder geval pogingen daartoe. De P.P.A., nog altijd de grootste partij op Aruba, kwam verzwakt uit de verkiezingen tevoorschijn. In de periode liggende tussen de staten- en de eilandsraadverkiezingen zal blijkbaar getracht worden in een meer centrale leiding een oplossing te vinden voor de problemen welke tot de teruggang zouden hebben geleid. Ex-gedeputeerde Jossy TROMP werd door de partijraad tot voorzitter gekozen, waarmede een einde kwam aan de veelhoofdige leiding waartoe na de dood van de oprichter van de P.P.A., Juancho YRAUSQUIN, was overgegaan.

De problemen in de N.V.P., welke in de verkiezingen een buitengewoon gevoelige tegenslag had geleden, waren van meer ingrijpende aard. Hier werd de reorganisatie afgedwongen door het gebrek aan vertrouwen in de partijleiding. Reorganisatie werd aangegrepen als een laatste middel om een volledige scheuring te voorkomen. Het leiderschap werd Mr. Dr. Da COSTA GOMEZ betwist door een z.g. "rebellengroep" onder leiding van Mr. TORRES. Niettegenstaande pogingen om door integratie van het oude en het "rebellens"-bestuur de eenheid in de partij te bewaren, was het aan het eind van de maand nog twijfelachtig of de grote persoonlijke tegenstellingen, welke aan het licht waren gekomen - afgezien nog van de zakelijke verschillen - konden worden overbrugd.

De invoering van de vijfdaagse werkweek voor overheidsdienaren, welke op 3 oktober zou worden geëffectueerd werd met gemengde gevoelens ontvangen. De S.E.R. achtte het bedrijfsleven het beste in staat om in onderling overleg tussen werkgevers en werknemersorganisaties uit te maken in hoeverre het verantwoord zou zijn om een vijfdaagse werkweek in te voeren. De raad adviseerde de regering om niet tot een wettelijke regeling van de vijfdaagse werkweek over te gaan.

Een van de direkte verontrustende resultaten van de invoering van de vijfdaagse werkweek, was het voornemen van de Scheepvaartvereniging Curaçao om in navolging van de overheid de zaterdag als werkdag in de haven van Willemstad te doen vervallen. In de C.A.O., welke afgelopen jaar tussen de S.V.C. en de A.H.U. in de haven werden gesloten, werd namelijk als een van de grote

winstpunten voor de arbeiders de overtime-regeling beschouwd, die al het werk op zaterdagen overtime-werk maakte, in stede van als voorheen slechts het na twaalfen verrichte werk. Nu dreigde deze voordelige zaterdag dan geheel te verdwijnen en de reactie van de arbeiders, die zich afgelopen maand nog niet bewust waren van wat er zou gaan gebeuren, valt te voorspellen. Nu zal moeten blijken of de door de S.V.C. met GODETT c.s. gekweekte intimiteit vruchten zal afwerpen. Zelfs als GODETT bereid zou zijn om het standpunt van de maatschappijen tegenover de losse arbeiders te bepleiten, is het nog de vraag of men naar hem zou luisteren.

De voorzitter van de C.B.H., Hubert (Bèbè) ROJER, was inmiddels nog zonder werk. De wnd. Voorzitter van het Hof van Justitie, Mr. J.C.A. ENGEL, uitspraak doende als rechter in het kort geding, dat door de C.B.H. tegen de Scheepvaartvereniging was aangespannen, verklaarde de C.B.H. niet ontvanke-lijk en veroordeelde de bond in de kosten van het geding. De C.B.H. had een uitspraak verzocht in het geschil met de S.V.C. om de losse checkers in de haven - leden van deze bond en niet van de A.H.U. - te mogen vertegenwoordigen. De rechter vond dat een dergelijke vordering niet in kort geding kon worden ingesteld, waar de vereiste urgentie hiervoor ontbrak. Daarnaast werd in de uitspraak de C.B.H. afgeraden de vordering voor de gewone rechter te brengen. Hiermee maakte de rechter dus niettemin zijn standpunt inzake de mérites van de vordering kenbaar. Een belangrijke overweging was voor de rechter blijkbaar de "gentlemen's agreement" tussen A.H.U. en C.B.H., tijdens de onderhandelingen in 1965, waarbij C.B.H. vaste arbeiders en A.H.U. losse arbeiders vertegenwoordigen zou. Deze agreement zou kunnen blijken uit het feit dat de C.B.H. zich niet verzet heeft tegen het sluiten van een C.A.O. met de A.H.U. betreffende losse arbeiders, c.q. niet geëist heeft een afzonderlijke C.A.O. te sluiten betreffende die losse arbeiders die toen lid waren van de C.B.H., dan wel naderhand lid van de C.B.H. zouden hebben kunnen zijn geworden.

Naar vernomen werd zou de C.B.H.-voorzitter destijds - bij de besprekingen onder leiding van landsbemiddelaar LAAN - wel verschillende malen hebben gevraagd of het de bedoeling was dat hij, als los arbeider, alhoewel voorzitter van een andere bond in hetzelfde bedrijf, vertegenwoordigd zou moeten worden door de A.H.U. De situatie heeft inderdaad iets van een caricatuur, maar als er door de werkgever - hoezeer misschien met de wet in de hand - gebruik van kan worden gemaakt om een "brutale vlegel te leren een toontje lager te zingen" dan is de humor ver te zoeken. Het geding dat door de C.B.H.-voorzitter persoonlijk tegen de K.N.S.M. werd aangespannen, was eind september nog hangende.